МЕҲНАТ, ЗАФАР БАЙРАМИ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

▲ № 240 (5844). 4 декабрь, 1976 йил ШАНБА Баҳоси 2 тийин.

ҚАҲРАМОН ДЕҲҚОН, ЖАСОРАТИНГГА БАЛЛИ

Декабрь ойининг шу кунлари ҳар йили зафарлар билан нишонланади. Ишчи ҳам, деҳқон ҳам, ҳар бир касб ва ҳунар эгаси йил бўйи қилган ишига якун ясайди, янги йилнинг улкан марраларини белгилайди.

Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йили ўзбек элидагина эмас, барча қардош республикаларда ҳам мисли кўрилмаган ажойиб зафарлар йили бўлди. Қаҳрамон ишчилар синфи, эл-юрт дастурхонини турли ноз-неъматлар билан безаётган мардимайдон деҳқонларимиз партиямиз XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун фидокорона меҳнат қилиб, йиллик план ва социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этмоқдалар.

Республикамиз пахтакорларининг катта ғалабаси пахтачилик тарихида янги саҳифа очди. Она-Ватанга 5 миллион 300 минг тоннадан ортиқ олтин дурдона ҳадя этилди. Бу тонналар, осмонўпар хирмонлар — буюк жасорат, қаҳрамонлик, жуда катта ташкилотчилик ишларининг самарасидир. Бу зафар — қаттиқ ва машаққатли курашлар, табиат инжиқликларига мардонавор бардошлик ва бутун халқнинг умумий сафарбарлиги, жасорати ва мардонавор меҳнатининг мевасидир.

Партиямиз Марказий Комитетининг республикамиз меҳнаткашлари, партия, совет, хўжалик ташкилотлари олдига қўйган вазифаларини шараф билан адо этишда ҳамиша ватанпарварлик намуналарини кўрсатган, партия ва халқ ишига садоқати меҳнатини намойиш этган республикамиз меҳнаткашлари бу йилги шароитда ҳам қаҳрамонона меҳнат қилиб, жасорат, сабот ва матонат намуналарини кўрсатдилар.

Пойтахт областининг пахтакорлари, чорвадор, сабзавоткор ва бошқа касб эгалари партия ташкилотларининг оқилона раҳбарлиги остида барча ишларни ўз вақтида, юксак уюшқоқлик, деҳқончилик ва фан ютуқларининг ғолибкор таълимоти асосида олиб бордилар. Ҳар тарафлама яхши ўйлаб, пухта тузилган план ва тадбирлар, раҳбарликнинг моҳироқа самараси, пойтахт меҳнаткашларининг шижоати ва жасорати бу йилги шароитда ҳам йилни муваффақиятли якунлашга имкон берди. Она-Ватанга 443 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб берилди. Етиштирилган ҳосилнинг 77 процентдан кўпроғи «зангори кема»ларда териб олинди. Бу — пахтачилик тарихида азамат деҳқонларимизнинг юксак жасоратидир. Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Бўка, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Чиноз, Бекобод, Пискент районларининг пахтакор ва механизаторлари теримнинг дастлабки кунларида мисли кўрилмаган жасорат кўрсатдилар. Бир кунда «зангори кема»ларда 8—10—12 процентдан ортиқ пахта тайёрланди. Областимизда эса бир неча кун мобайнида 5—6 процентдан ортиқ «оқ олтин» хирмонларга тўкилди.

Пахтакорлик касбини улуғлаб, меҳнатда жасорат кўрсатиб, пойтахт областимиз байроқдорлари бўлган олийҳиммат пахтакор, механизатор азаматлар, илғор хўжаликларнинг моҳир раҳбар ва ташкилотчилари пахта байрамида — ғолиблар, қаҳрамонлар даврасида пешқадам бўлганингиз билан чин қалбимиздан табриклаймиз. Сизнинг шижоатингиз, йил бўйи қалб қўри, пешона тери билан қилган меҳнатингиз, илғор тажрибаларни ва фан ютуқларини татбиқ этиб, жазирама ёз кунлари, инжиқ келган куз кунлари кўрсатган маҳорат ва матонатингиз туфайли областимиз республикада, қолаверса, Иттифоқимизда биринчи бўлиб халқ хўжалиги планини ва сўнгра социалистик мажбуриятини шараф билан бажарди. Эл-юрт ўз ўғлонларини, халқ фаровонлиги йўлида хизмат қилаётган азаматларни улуғлайди, қадрлайди.

Бугун ва эрта ўзбек диёрида катта тантана, байрам ва шодиёна. Бу — сиз азиз пахтакорлар, моҳир механизаторлар, азамат қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, ҳамиша сизларга мададкор ва ёрдамчи бўлган шаҳар меҳнаткашларининг Ватан ва халқ йўлида фидокорлик кўрсатиб қилаётган ишларингизнинг байрами, рамзи ва тантанасидир. Республикамизнинг 5 миллион 300 минг тоннадан ортиқ, областимизнинг 443 минг тоннадан зиёд улкан «оқ олтин» хирмонини бунёд этишида барча халқлар, дўстлар, қон-қардошлар кўмакдош бўлдилар. Улар ўзларининг қимматли маслаҳатлари билан бизга катта ёрдам бердилар. Пахта байрами кунида, ҳосил тантанаси кунларида тожик, туркман, озарбайжон, қирғиз, қозоқ ва бошқа дўстларимизга чин қалбимиздан миннатдорчилик ҳиссларимизни изҳор этамиз. Сизнинг ғалабангиз бизнинг фахримиз. Бизнинг зафаримиз — сизнинг зафарингиз. Биз ҳаммамиз Ленин фарзандларимиз, ленинчи авлодлармиз.

Йилимиз зафарли якунланмоқда. Лекин ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилидаги вазифалар бундан ҳам юксак. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин нутқида, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияларида мамлакат ва республикамиз халқ хўжалигини 1977 йилда ривожлантиришнинг ёрқин истиқболлари белгилаб берилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Югославия, Руминия партия ва ҳукумат раҳбарлари билан суҳбатлари жаҳонда мустаҳкам тинчликнинг барқарорлигини белгилаб берувчи ғоят муҳим воқеадир. Мамлакат ичкариси ва халқаро аҳволдаги бу ижобий воқеалар бизнинг бундан буёнги ишларимизда программ вазифа бўлмоғи керак. Ватанимизнинг куч-қудратини ошириш, экономика ва маданиятни ривожлантириш, халқ фаровонлигини юксалтириш — партия эътиборидаги асосий мақсаддир.

Ҳосил байрами — меҳнат ва зафар, кураш ва матонат мужассамидир. Ҳосил байрами — келгуси ишларга, янги чўққиларга илҳомлантирувчи қудратли куч бўлмоғи керак. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари барча соҳалар бўйича йилни муваффақиятли якунлашлари керак. Ишимизга танқидий, ижодий ва истиқбол нуқтаи назардан муносабатда бўлмоғимиз лозим. Ҳар бир хўжалик, бригада ва звено келгуси йилда ҳосилдорликни ошириш, техника тараққиётини янада ривожлантириш юзасидан нималар қилиши кераклигини шу кунларда аниқ ва равшан белгилаб олмоғи зарур. Шудгорлаш, техника ремонти, кадрларнинг ўқуви, ҳисоб-китоб ишлари, қишлоқ маданияти ва тараққиёти — бу масалалар колхоз ва совхозларнинг кундалик амалий иши бўлмоғи керак.

Пахта байрами! Зафар, меҳнат, ҳосилдорлик, шижоат ва матонат байрами. Чин қалбдан сизларни муборакбод этамиз, азиз деҳқонлар баҳодир механизаторлар. «Оқ олтин»ни яратаётган олтин қўллар, эл дастурхонини ноз-неъматларга безаётган боғбонлар, соҳибкор ва сабзавоткорлар, чорвадор ва ғаллакорлар, пиллакор ва лубкорлар, қишлоқ хўжалигининг моҳир раҳбарлари ва ходимлари, Сизларни шонли байрам билан табриклаймиз.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Давлатга 5 миллион 300 минг тонна пахта, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини сотиш юзасидан юксак социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалиги ходимларини, барча меҳнаткашларини қизғин ва самимий табриклади. Леонид Ильич Брежневнинг самимий, илҳомбахш табрик сўзлари республикамиздаги ҳар бир меҳнаткаш онги ва қалбига жо бўлиб, уларнинг ўнинчи беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун курашдаги ташаббуслари ва меҳнат ғайратига янада қувват бағишлади.

КПСС Марказий Комитети, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг берган юксак баҳоси республика меҳнаткашларини руҳлантириб, янги-янги зафарлар ва шонли ишларга чорламоқда. « Республика пахтакорлари, барча меҳнаткашлари ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини чуқур англаб, КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил Октябрь пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида баён қилинган қоида ва хулосаларга амал қилиб, шу ютуқларни ривож топтириш ва кўпайтиришга қатъий аҳд қилганликларини билдирадилар. Улар Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳамма ишларни қиладилар ва шу билан КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга оширишига салмоқли ҳисса қўшадилар.

Барча совет кишилари Ўзбекистон деҳқонларининг ажойиб меҳнат ғалабаси тўғрисидаги хушхабарни зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети меҳнаткашлардан, партия, совет ва жамоат ташкилотларидан, кўп миллатли Ватанимиз корхоналари ва муассасаларининг коллективларидан кўпдан-кўп телеграмма ва мактублар олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг эришган катта ғалабаси муносабати билан самимий табриклари ва яхши истакларини изҳор этган меҳнаткашларга, партия, совет ва жамоат ташкилотларига, корхона ва муассаса коллективларига сидқидилдан самимий миннатдорчилик билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Кеча Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда КПСС Марказий Комитети октябрь (1976 йил) Пленуми қарорлари ва пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқидаги қоида ва хулосалар асосида область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Бу масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари М. М. МУСАХОНОВ доклад қилди.

— Коммунистлар, пойтахт областининг меҳнаткашлари, — деди у, — КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми (1976 йил) ва СССР Олий Совети V сессияси қарорларини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Пленумда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқида партия XXV съезди қарорлари асосида ўнинчи беш йиллик планларини амалга ошириш соҳасидаги ишларимизнинг кенгайтирилган программаси белгилаб берилди.

Область меҳнаткашлари съезднинг тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини бажаришда катта муваффақиятларга эришдилар. Область саноати ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажарди ва топшириқдагига қўшимча равишда 144,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йилида юксак кўрсаткичларга эришиб, Ватанни хурсанд этдилар. Область пахтакорлари республикада биринчи бўлиб социалистик мажбуриятни шараф билан бажариб, 440 минг тоннадан ортиқ пахта топширдилар. Ҳар гектаридан 32,4 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Ҳосилнинг 77 процентдан кўпроғи машиналарда терилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. И. Рибалко, Чирчиқ пойафзал фабрикасининг бичиқчиси З. Мирзакаримова, Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари А. Саидхўжаев, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг фрезерчиси А. А. Девятова, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси Ю. Тўлаганов, область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Браилов ўртоқлар ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда резервлардан тўла фойдаланилмаяпти, айрим корхоналар ишлаб чиқариш ва маҳсулотни реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш планларини бажармаётирлар, маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида ҳали кўпгина иш қилиш керак деб уқтирдилар.

Пленум қатнашчилари корхоналарни реконструкция қилишни ва техник жиҳатдан қайта ускуналашни тезлаштириш юзасидан ҳамда капитал қурилишдаги меҳнат самарадорлигини ошириш, социалистик мусобақанинг таъсирчанлигини кучайтиришга қаратилган таклиф ва мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди. Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорини якдиллик билан маъқуллаб, тўла қўллаб-қувватладилар ва уни оғишмай амалга ошириш учун қабул қилдилар.

ҒОЛИБЛАР ҲОСИЛ БАЙРАМИГА КЕЛИШДИ

Тўртинчи ва бешинчи декабрь кунларида Ўзбекистон пойтахтида анъанавий «Ҳосил байрами» ўтказилади. Шу байрамда қатнашмоқ учун Қорақалпоғистон АССР ва республикадаги барча областларнинг қарийб бир минг беш юз вакили —донгдор пахтакорлар, механизаторлар, чорвадорлар, илғор хўжаликларнинг раҳбарлари —хуллас, номлари Ўзбекистон доирасидан узоқ жойларда ҳам маълум бўлган барча кишилар Тошкентга келишди.

Қишлоқ хўжалик илғорлари делегацияси учинчи декабрь куни тантанали вазиятда В. И. Ленин ҳайкали супасига гуллар қўйишди. Номаълум солдат қабри ёнига ҳам гулчамбарлар қўйилди.

Колхоз ва совхозларнинг вакиллари В. И. Ленин номли Марказий музейнинг Тошкентдаги филиалига бордилар, Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг экспозициясини кўздан кечирдилар.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун ўтказилган социалистик мусобақа ғолиблари шу куни муборакбод қилинди. 1976 йилни меҳнатда ғоят зўр кўрсаткичлар билан нишонлаган энг яхши пешқадамлардан 425 кишига ғолибларнинг қирмизи ленталари ва қимматли совғалар топширилди.

4 декабрь куни Тошкент ипподромида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг байрами тантанали равишда очилади.

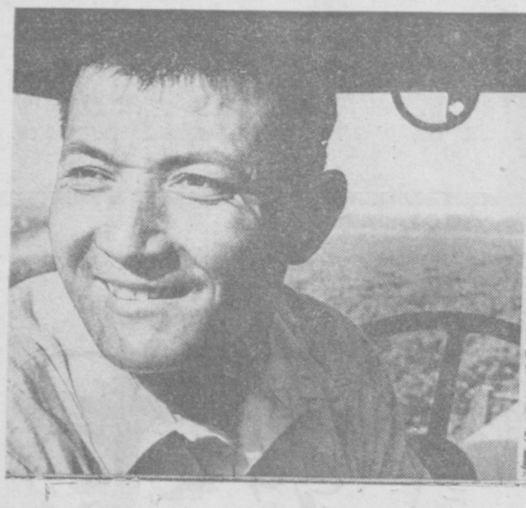

ЭНГ ДЕМОКРАТИК КОНСТИТУЦИЯ

5 ДЕКАБРЬ — СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

СССР Конституцияси Совет давлатининг Асосий Қонуни, бутун совет қонунчилигининг ҳуқуқий базаси, давлат аппарати фаолиятининг асоси бўлиб ҳисобланади. Бу конституциянинг қабул қилиниши СССРда социализмнинг ғалабаси, социалистик қурилиш йилларида мамлакатимизнинг хўжалик ва ижтимоий-сиёсий ҳаётида юз берган улуғвор ўзгаришлар билан боғлиқ бўлган эди. Бу инсоният тарихида ғалаба қилган социализмнинг биринчи Конституцияси эди.

Социалистик давлатимизнинг сиёсий негизини меҳнаткашлар депутатлари Советлари ташкил қилади. Советлар орқали меҳнаткашлар ҳокимияти тўла ҳамда бевосита амалга оширилади. Давлатнинг барча органлари тўғридан тўғри ёки бевосита Советлар томонидан тасдиқ этилади, уларга бўйсунади ва улар назоратида бўлади. Советларда шаҳар ва қишлоқларнинг миллионлаб меҳнаткашлар оммаси бирлашгандир. Советлар — халқ оммасини давлатни бошқариш ишига жалб этишнинг энг демократик ташкилотидир. Улар халқнинг давлат ишида ижодий иштирок этишни таъминлайдилар.

Советларнинг чинакам халқчиллиги шундан ҳам кўриниб турибдики, ҳозирги пайтда икки миллиондан кўпроқ меҳнаткашлар мамлакатимиздаги барча миллат вакиллари маҳаллий Советлар, иттифоқчи ва автоном республика Олий Советлари ҳамда СССР Олий Совети депутатлари қилиб сайланганлар.

Конституция қабул қилингандан кейин ўтган йиллар ичидагина 20 миллиондан ортиқ киши маҳаллий Советларнинг депутатлари сифатида давлатни бошқариш мактабини ўтдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети ҳозирги вақтда 470 депутатдан иборат. Улар орасида 238 киши ишчи ва хизматчилар, 149 киши партиясизлар, 164 киши хотин-қизлар, 104 киши 30 ёшгача бўлган ёшлар, 303 киши янгидан сайланган депутатлардир.

Сайловлардан кейин бизнинг депутатларимиз буржуа давлатларидаги сингари профессионал сиёсатчи бўлиб қолмайдилар. Улар ўзларининг депутатлик бурчларини ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда бепул адо этадилар ҳамда халқ билан, ўз сайловчилари билан узвий алоқада бўладилар. Аҳоли ҳар бир Советнинг, ҳар бир депутатнинг ишидан кенг хабардор қилиниб турилади. Депутатларнинг сайловчилар олдида ҳисобот бериб туришлари мажбурийдир. Сайловчилар ўз депутатлик вазифасини қониқарсиз бажариб келаётган депутатни муддатидан олдин чақириб олишга ҳақлидирлар.

Советлар халқ вакиллик органлари сифатида бутун мамлакатга ёки унинг айрим қисмига тааллуқли энг муҳим масалаларни ҳал қиладилар. Мамлакат ҳаётининг биронта давлат, хўжалик ва социал-маданий соҳаси йўқки, улар билан меҳнаткашлар депутатлари Советлари шуғулланмаган бўлсин. Советларнинг роли ва аҳамияти КПСС XXIV ва XXV съездлари қарорларидан кейин айниқса кучайди.

Советлар экономика ва маданиятни ривожлантиришда, халқнинг моддий ва маданий эҳтиёжларини қондиришда ўз ҳуқуқларидан тўлароқ фойдаланишга даъват этилгандирлар. Советларнинг ҳамда депутатларнинг ролини ошириш мақсадида КПСС XXIV съезди қарорлари асосида депутатларнинг статуси тўғрисида қонун қабул қилинди (1972 йил июнь). Бу статус депутатларнинг ҳуқуқ ва бурчларини, шунингдек давлат ва жамоат органларининг депутатларга нисбатан бурчларини аниқ белгилаб берди.

СССР Конституциясида айтиладики, Коммунистик партия меҳнаткашларнинг коммунистик жамият қуриш учун курашларида илғор отряди бўлиб ҳисобланади ҳамда мамлакатдаги барча ташкилотлар — жамоат ва давлат ташкилотларининг раҳбар ўзагини ташкил қилади. Конституция партиянинг Совет давлатида ва жамиятда тутган етакчилик мавқеини акс эттирган. Аммо КПСС давлат органлари вазифасини ўтамайди. У Совет жамияти раҳбар кучи сифатида иш кўради. Партия оммани ўргатибгина қолмай, балки у билан маслаҳатлашади, омманинг фикр мулоҳазаларини ҳисобга олади. КПСС нинг совет кишилари манфаатларидан ўзга манфаати йўқ. Шунинг учун ҳам халқимиз партияга чексиз ишонч билдиради. В. И. Ленин ҳақли равишда партияни давримизнинг ақл-идроки, ор-номуси, виждони деган эди.

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи тенг ҳуқуқли Совет Социалистик Республикаларининг ихтиёрий бирлашишлари асосида ташкил топган иттифоқдош давлатдир. Ҳар бир иттифоқчи республика мазкур республиканинг миллий хусусиятларини акс эттирувчи ўз Конституциясига эгадир. СССР Конституцияга мувофиқ ҳар бир иттифоқчи республика ўз хоҳиши билан СССР составидан чиқиб кетиш ҳуқуқини сақлаб қолган. Ҳар бир иттифоқчи республика ўзининг олий ва маҳаллий давлат ҳокимият органларига эга бўлиб, ССР Иттифоқининг тенг ҳуқуқли аъзоси, мустақил суверен давлатдир.

Совет Конституцияси буржуа конституцияларидан фарқли ўлароқ гражданларнинг расмий ҳуқуқларини шунчаки айтиб ўтиш билан чегараланмайди. У ўзининг асосий диққат-эътиборини бу ҳуқуқларни таъминлашга, уларни амалга ошириш учун имкониятлар яратишга қаратади.

Совет Конституцияси гражданларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқини қонун йўли билан мустаҳкамлаб, инсониятнинг асрий орзу-умидларини рўёбга чиқарди. Бу ҳуқуқ меҳнатнинг миқдори ва сифатига яраша ҳақ тўланадиган иш билан таъминланишда ўз ифодасини топган.

СССР Конституцияси меҳнат қилиш ҳуқуқи билан биргаликда гражданларнинг дам олиш ҳуқуқини эълон қилган. Бу ҳуқуқ иш ҳақи сақланган ҳолда меҳнат отпускалари, ҳар ҳафтада дам олиш кунлари бериш, иш вақтини қисқартириш ва ҳоказолар йўли билан амалга оширилади. Масалан, барча

ишчи ва хизматчилар етти соатлик, бир қатор касбларда олти соатлик иш кунига ўтказилган. Шунингдек ишчи ва хизматчиларга байрам олди ва дам олиш кунлари олдидан олти соатлик иш куни белгиланган. Кўпчилик корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар беш кунлик иш ҳафтасига кўчирилиб, икки дам олиш кунига ўтказилган.

Совет ҳукумати меҳнаткашларнинг соғлиги ва маданий хордиқ чиқариши ҳақида ғамхўрлик қилиб, кенг тармоқли санаторийлар, дам олиш уйлари ва клублар учун катта миқдорда маблағ ажратмоқда.

Гражданларнинг қариликда, шунингдек касал бўлганда ҳамда меҳнат қобилиятини йўқотганда моддий жиҳатдан таъминланиш ҳуқуқи ҳам социалистик гуманизм руҳи билан, меҳнат аҳли ҳақида ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган. Бу ҳуқуқ ишчи ва хизматчиларни давлат ҳисобига социал-страхование қилинишининг кенг ривожлантирилиши, бепул медицина ёрдами, меҳнаткашлар ихтиёрига кенг тармоқли курортларнинг бериб қўйилганлиги билан реал равишда таъминланган.

Конституцияда гражданларнинг билим олиш ҳуқуқи ҳам эълон қилинган. Бу ҳуқуқ бошланғич, ўрта ва олий ўқув юртларида бепул ўқитиш каби йўллар билан таъминланади.

Шуни айтиш лозимки, бизнинг мамлакатимизда бир ўқувчининг мактабда бир йил ўқиши давлатга ўртача 450 сўмга, техникумда 480 сўмга, олий ўқув юртида эса 870 сўмга тушади. Хуллас, СССРда бир кишининг олий маълумотга эга бўлиши давлатга ўртача олти минг сўмга тушади.

Жамиятимизнинг, социалистик тузумнинг буюк ғалабаси хотин-қизларнинг эркаклар билан тенг ҳуқуққа эга бўлганлигидир. Хотин-қизлар социалистик саноатда, қишлоқ хўжалигида, фан-техникада, санъатда ва давлатни бошқаришда муҳим роль ўйнамоқдалар.

Республика Олий Совети составида 164 та хотин-қизлар, маҳаллий Советларда эса 40598 хотин-қизлар бор. Республиканинг илмий ходимлари составида ўн мингдан зиёд хотин-қизлар, шу жумладан 78 та фан доктори ва 2300 та фан кандидати бор.

Ўзбекистон хотин-қизларидан 27 киши СССР Олий Совети депутатлигига сайланган.

Совет давлатида аёлларнинг уй-рўзғор хўжалигидаги меҳнатини енгиллаштириш, бола тарбияси ҳақида ғамхўрлик кўрсатишга қаратилган барча чоралар кўрилмоқда. Кўп фарзандли оналарга давлат томонидан нафақа ва имтиёзлар берилмоқда.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1974 йил 12 сентябрдаги «Кам таъминланган болали оилаларга ёрдам кўрсатишни янада кўпайтириш» тўғрисидаги қарори аёллар ва болалар ҳақида ғамхўрлик кўрсатишнинг янги ёрқин намунаси бўлди. Мазкур қарор ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 25 сентябрь фармонига асосан 1974 йил 1 ноябрдан бошлаб оила даромади ўртача ҳисобда ҳар бир оила аъзосига 50 сўмдан ошмаган оилалардаги болалар учун нафақа тўлана бошланди. Нафақа 8 ёшгача бўлган ҳар бир болага ойига 12 сўмдан тўланмоқда.

Ўнинчи беш йилликда ҳам хотин-қизлар ва болалар аҳволини янада яхшилаш борасида анчагина ишлар қилинади. Ишчи ва хизматчи аёлларга бола бир ёшга тўлгунча уни парвариш қилиш учун қисман ҳақ тўланадиган отпуска жорий этилади.

СССР Конституцияси гражданларга кенг ҳуқуқ ва эркинликлар бериш билан бирга уларга маълум бурчларни ҳам юклайди. Конституция СССР гражданларига Конституцияга риоя қилиш, қонунларни ижро этиш, меҳнат қилиш ва меҳнат интизомига бўйсуниш, ижтимоий бурчга ҳалол муносабатда бўлиш, ҳамда социалистик турмуш қоидаларини ҳурмат қилиш вазифаларини юклаган. Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш ва Совет қуролли кучлари сафида хизмат қилиш ҳар бир совет гражданининг шарафли ва муқаддас бурчидир.

Ниҳоят, СССР Конституциясида чинакам демократик сайлов системаси белгиланган. Совет сайлов системаси ҳақли равишда дунёда энг демократик сайлов системасидир. СССРнинг 18 ёшга тўлган барча гражданлари жинси, миллати, ирқи, диний эътиқоди, маълумоти, ўтроқлиги, мулкий ҳолати, социал келиб чиқиши ва ўтмишдаги фаолиятидан қатъий назар сайловларда иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг партия XXV съездига Ҳисобот докладида айтиладики, «Эндиликда биз фақат назария туфайлигина эмас, шу билан бирга кўп йиллик тажрибамиздан ҳам шуни билиб олдикки, социализм бўлмаса чинакам демократия бўлиши мумкин бўлмаганидек, демократия доимий ривожланиб бормаса социализм ҳам бўлиши мумкин эмас. Социалистик демократиямизни такомиллаштиришни биз, аввало, жамиятнинг ҳамма ишларини бошқаришда меҳнаткашларнинг тобора кенг қатнашувини оғишмай таъминлаш деб тушунамиз, давлатчилигимизнинг демократик асосларини янада ривожлантира бериш деб, инсон шахсининг ҳар томонлама равнақ топиши учун шарт-шароит яратиб бериш деб тушунамиз. Партия шу йўлда ишлаб келди ва бундан буён ҳам шу йўлда ишлайверади».

КПСС XXV съезди қарорларида ривожланган социализм даврида Совет давлатининг хусусиятлари чуқур таҳлил қилиб берилди. Бунда барча меҳнаткашларнинг туб манфаатлари йўлида коммунизм қуришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган социалистик давлатнинг инсонпарварлик моҳияти биринчи даражали аҳамият касб этади.

Шу муносабат билан янги Конституция лойиҳасини ишлаб чиқиш вазифаси турибди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXV съездига Ҳисобот докладида СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасининг асосий белгилари характерланиб, унда ривожланган социалистик жамиятнинг моҳияти ва унинг сиёсий ташкилоти — умумхалқ Совет давлати ўз ифодасини топган.

К. ШЕМЕТАЕВ,
С. ЙИГИТАЛИЕВ,
юридик фанлари кандидатлари.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ ВА ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИДА

1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш юзасидан область районлари ўртасида социалистик мусобақа ўтказиш ҳақида.

Область колхозлари ва совхозлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида актив иштирок этиб, 1976 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотиш соҳасида бир мунча муваффақиятларга эришдилар ва кўпчилик кўрсаткичлар бўйича социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминладилар.

Областдаги кўпгина хўжаликлар етиштирилган барча ҳосилни йиғиб-териб олишни туғаллаш билан бир йўла 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ҳам кучайтириб юбордилар.

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини назарда тутиб қарор қилдилар:

1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш бўйича область районлари ўртасида социалистик мусобақа ташкил этилсин.

Социалистик мусобақа шартлари тасдиқлансин.

Илғор районларни тақдирлаш учун Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, касаба союзлари область Совети ва область комсомол комитетининг битта кўчма Қизил байроғи таъсис этилади.

«Узсельхозтехника» область бирлашмасига қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи, хизматчилари касаба союзлари область комитети билан биргаликда қишлоқ хўжалиги техникасини ремонт қилиш ва баҳорги дала ишларига тайёрлашни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш бўйича «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш;

— суғориш тармоқлари область бошқармасига «Ташводстрой», «Ташмелиоводстрой» трестлари, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи ва хизматчилари касаба союзлари область комитети билан биргаликда ариқ-зовурлар коллектор тармоқларини ўз вақтида тозалаш, капитал текислаш, эскидан ҳайдалиб келинаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, янги ерларни ўзлаштириш, сув иншоотларини, насос станцияларини янги суғориш мавсумига ремонтдан чиқариб қўйиш бўйича район суғориш бошқармалари, кўчма механизациялашган колонналар ўртасида мусобақани ташкил этиш;

— район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи ва хизматчилари касаба союзлари район комитети, район комсомол комитетларига 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш бўйича колхозлар ва совхозлар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш топширилди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи хизматчилари касаба союзлари район ва область комитетлари, район комсомол комитетлари, «Узсельхозтехника»нинг область бирлашмасига, область суғориш бошқармасига 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиб муваффақиятга эришган илғор коллективларни моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг конкрет тадбирларини белгилаб чиқиш, мусобақа натижаларини кенг оммалаштиришни таъминлаш топширилди.

Область ва район газеталари, область радиоси ва телевидениесига область хўжаликларида 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўтказилишини узлуксиз ва кенг ёритиб бориш топширилди.

1977 ЙИЛ ҲОСИЛИ УЧУН КУЗГИ-ҚИШКИ ИШЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИ ЎРТАСИДА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИНГ

ШАРТЛАРИ

Область партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлов органлари колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг кундалик ёрдамига таяниб, КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, 1976 йилда пахта, ғалла, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Бу — ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида давлатга пахта, ғалла, каноп пояси, мева, картошка, пилла сотиш юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятларни, шунингдек, гўшт, сут, жун сотиш йиллик планларини муддатидан илгари бажарилишини таъминлаш имкониятини берди.

Областдаги кўпгина колхоз ва совхозлар етиштирилган мўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилини йиғиб-териб олишни туғаллаш билан бир йўла 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ўтказиш юзасидан курашни авж олдириб юбордилар.

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказилишини таъминлаш мақсадида социалистик мусобақанинг қуйидаги шартларини белгилаб чиқди:

— социалистик мусобақада районлар, колхозлар, совхозлар, «Узсельхозтехника»нинг район бирлашмалари ва уларнинг ремонт корхоналари, суғориш системаси район бошқармалари ва «Ташводстрой», «Ташмелиоводстрой» трестларининг ишлаб чиқариш бўлинмалари (кўчма механизациялашган колонналар) иштирок этадилар.

— 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларнинг қандай бажарилаётганлиги 1976 йилнинг 1 декабридан бошлаб 1977 йил 1 апрелигача қадар ҳар ўн кун давомида якунланиб турилади.

— ҳар 10 кунлик якуни бўйича илғор районларга Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, касаба союзлари область Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи берилади ва илғор колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, «Узсельхозтехника» системаси, сув хўжалиги органлари корхоналарининг илғорларига сотиш учун биттадан енгил машина ажратилади.

Якун чиқариш жараёнида 1977 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларнинг ўз вақтида ва сифатли ўтказилишига оид маълумотлар ҳисобга олинади. Бундай ишларни қуйидаги муддатларда ўтказиш тавсия этилади:

— кузги бошоқли экинлар экиш 1 декабргача, баҳорги экинлар экиш 10 мартгача;

— органик ва минерал ўғитлар солиб ер ҳайдаш 1 декабргача;

— баҳорги ҳайдаш ва кўп йиллик бегона ўтларнинг илдизини тозалаб олиш 20 мартгача;

— маҳаллий ўғит тайёрлаш топшириғи 1 январга қадар 70 процент, 1 мартга қадар 100 процент бажарилиши лозим;

— кузги-қишки сабзавот экинлари кўчатини экиш 10 декабргача полиэтилен плёнкаси тагига эртаки сабзавот экинлари экиш 1 мартгача;

— эски боғлар, токзорларни ремонт қилиш ва янги боғ-роғлар барпо этиш, шунингдек тут кўчатлари ўтказиш топшириғи 10 декабргача кам деганда 50 процент бажарилиши; 1 апрелдан кечикмасдан эса тўла амалга оширилиши керак;

— ерларни капитал текислаш топшириғи 1 январга қадар 50 процент, 1 мартга қадар 70 процент, 1 апрелга қадар 100 процент бажарилиши керак;

— янги ерларни ўзлаштириш топшириғи 1 январга қадар 35 процент, 1 апрелга қадар 70 процент, 1 июлга қадар 100 процент бажарилиши керак:

Хўжаликлараро ва ички хўжалик суғориш шохобчалари ва коллектор-зовур тармоқларини тозалаш, каналларни бетонлаштириш топшириғи 1 январга қадар 40 процент, 1 мартга қадар 80 процент, 1 апрелга қадар 100 процент бажарилиши керак.

Қишлоқ хўжалик техникасини кузги-қишки ишларга созлаш ва ремонт қилиш ишлари қуйидаги муддатларда амалга оширилиши лозим;

— ғалла сеялкалари 1 февралгача;

— ҳайдов тракторлари, трактор плуглари 1 мартгача;

— дискали чизеллар ва тишли бороналар 10 мартгача;

— чопиқ тракторлари, пахта сеялкалари, гербицидларни ишлатишга мўлжалланган мосламалар 20 мартгача;

— культиваторлар 30 мартгача;

Қиш даврида чорва молларининг тўла сақланишини таъминлаш этилиши, ўтган йилнинг шу муддатига нисбатан чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш ҳар ой сайин кам деганда 15 процент кўпайтириб борилиши, давлатга гўшт сотиш бўйича 1977 йил биринчи квартал халқ хўжалик плани 1 мартга қадар ва сут ва тухум бўйича план 15 мартга қадар бажарилиши керак.

ПАХТА БАЙРАМИ. — ҳосил байрами. Ана шу байрамни областимиз пахтакорлари меҳнатда жуда катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб олдилар. Пахтакорларимиз эришган улкан ғалабада селекционер олимларнинг ҳам, механик ҳайдовчиларнинг ҳам, кўпмингкилограммчи теримчиларнинг ҳам, шаҳарлик ҳашарчиларнинг ҳам, ҳамма-ҳамманинг муносиб ҳиссаси бор. Юқоридаги ва пастдаги суратларда областимиз пахта далаларида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилган бир группа илғорларни кўриб турибсиз. А. Абалян фотолари.

МУСОБАҚА МЕВАСИ

ТОЖИКИСТОНДАН ХАТ

ЎЗБЕКЛАР билан тожиклар азалдан дўст, ўртоқ ва биродардирлар. Улуғ Советлар замонасида доно Коммунистик партия раҳбарлигида бу дўстлик янада мустаҳкамланиб, баркамоллик босқичига кўтарилди. Икки қардош республика пахтакорлари ўртасидаги социалистик мусобақа дўстлигимизни абадийлаштиришда катта роль ўйнамоқда.

Бизнинг колхозимиз Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз билан мусобақа боғлаган. Биз бу йил гуллаб яшнаётган икки колхоз ўртасида имзоланган социалистик мусобақанинг ўн йиллигини нишонладик.

Дўстона мусобақа қандай самаралар бераётганини колхозимиз аъзолари мамнунлик билан шундай таърифлайдилар.

Барат УСМОНОВ — бош агроном. Ўзбеклар пахтачиликда устозимиз. Улар пахтачиликни комплекс тараққий эттириш илми ва тажрибасини бизга саҳийлик билан ўргатмоқдалар. Пахта майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш, ирригация-мелиорация ишларини кучайтириш, дала ишлари, хусусан теримни машиналаштириш, ўғитлардан оқилона фойдаланиш тажрибаларини ўзбеклардан ўргандик. Пахтамизнинг ҳар толасида ўзбеклар билан тожиклар дўстлигини кўрамиз.

Маҳмуд ЭШНАЗАРОВ — эллик центнерчи пахтачилик бригадаси бошлиғи. Бригадамиз пахтазорларини вилт босиб, ҳосилдорлик жиддий хавф остида қолган кезларда ўзбек дўстларимиз пахтанинг вилтга чидамли, серҳосил, эртапишар «Тошкент» навлари чигитини етказиб беришди, ғўзаларни парваришлаш агротехникасини ўргатишди. Эндиликда вилт балосидан қутулибгина қолмасдан пахтадан юқори ҳосил оляпмиз. Мен бошчилик қилаётган бригадада йилига 45—50 центнердан хирмон кўтаряпмиз. Дўстона ёрдамлари учун ўзбек пахтакорлари, уруғшунос олимларидан чексиз миннатдормиз.

Хўжақул АЛИҚУЛОВ — пахтачилик бригадаси бошлиғи. Ўзбек пахтакорлари теримни машиналаштиришда бой тажриба орттирдилар. Бизнинг бригадамиз аъзолари бу тажрибани кунт билан ўргандилар. Ўтган тўққизинчи беш йилликда умумий ҳосилнинг 75 процентга яқин қисмини «зангори кема»ларда тердик. Лекин бу етарли эмас. Ўзбекистон ССР да, шу жумладан, Тошкент областида 85—90 процент пахтани машиналарда тераётган районлар, колхозлар, совхозлар бор. Биз ҳам ана шу йўлдан борамиз. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи босқичи — 1976 йилда бригадамиз бўйича етиштирилган пахтанинг 85 процентини машиналарда тердик.

Аҳмаджон САФАРОВ — механик ҳайдовчи. Мен ўзбекистонлик машҳур механизаторларни устозларим деб биламан. Машинада кўп, тоза пахта териш сирларини улардан ўрганганман. Энди эса ўз колхозимда устозлик даражасига кўтарилдим. Йигирмага яқин шогирд механизатор тайёрладим. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев механизаторларни қишлоқда марказий фигура деб атади. Бундай юксак номни меҳнатда оқлаш учун бутун куч-ғайратимизни сарфлайверамиз. Мен бу йил машинада 350 тоннага яқин пахта тердим.

Колхозимиз партия комитетининг секретари Абдуллажон Азимов, илғор бош чўпон Назар Оллоев, молбоқар Тилов Жумаев — хуллас, ким билан суҳбатлашсангиз, ҳамма ва ҳар бир киши кўп тармоқли хўжалигимиз тараққиётига мусобақадошимиз Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз меҳнат аҳли катта ҳисса қўшаётганини мароқ билан сўзлайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, колхозимизда пахтачилик, чорвачилик, пиллачилик, ғаллачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик ва бошқа тармоқларни комплекс ривожлантиришда бизга беғараз ёрдам бераётган мамлакатимиздаги барча қон-қардош халқлар, хусусан оғамиз рус халқидан самимий миннатдормиз. Далаларимизда ишлатилаётган хилма-хил тракторлар, механизм-агрегатлар, айниқса пахта териш машиналарини улар бизга узлуксиз етказиб бермоқдалар. Қардошларимиз армуғон этаётган қурилиш материаллари билан қишлоқларимизни посёлка типида қайта қурмоқдамиз. Колхозчиларимизнинг хонадонлари электрлаштирилди, радиолаштирилди, маданий уй-рўзғор буюмлари билан жиҳозланди. Халқимиз чинакам бахтли, фаровон ҳаёт кечирмоқда. Бунинг учун ҳамма элатлар ва миллатларга чин юракдан раҳматлар айтамиз.

Касбимиз пахтакор, бу билан ҳақли равишда фахрланамиз. Пахта — шон-шуҳратимиз, миллий ифтихоримиз. Пахта тайёрлаш давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш мамлакатимиз халқлари олдидаги интернационал бурчимиздир.

Коммунистик партиямиз, шахсан пахтакорларнинг қадрдон маслаҳатгўйи ўртоқ Л. И. Брежнев мамлакатимизда, айниқса Ўзбекистон ва Тожикистонда пахтачиликни тараққий эттириш, ҳосилни кўпайтириб, сортини яхшилаш ҳақида доимо оталарча ғамхўрлик қилмоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Оқ олтинни олтин қўллар яратади» деган илҳомбахш сўзлари биз пахтакорларни янги меҳнат зафарларига чорламоқда.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларидан руҳланган барча пахтакорларимиз ўнинчи беш йилликни пахтачиликда самарадорлик ва сифат беш йиллигига айлантиришни ўзларининг муқаддас бурчи деб билмоқдалар.

Бизнинг колхозимиз аъзолари ўнинчи беш йилликнинг биринчи босқичи — 1976 йилда кенг майдонларнинг ҳар гектаридан 42 центнердан хирмон кўтариб, она-Ватанга 11.500 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Бу КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишга қўшган ҳиссамиздир.

Асқарали МИРЗАЕВ,
Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, республика Олий Совети депутати.

ТАДБИРКОР БРИГАДИР

КОЛХОЗДА ким билан суҳбатлашманг, Кан Анатолий бригадасининг ишини кўкларга кўтариб мақтайди. Бунинг боиси бор. Колхоз бўйича ҳар гектар ердан 39 центнердан ҳосил олинган бўлса, бу бригадада 60 гектар ернинг ҳар гектаридан мўлжалдаги 32,2 центнер ўрнига 55 центнердан хирмон кўтарилди. План салкам икки ҳисса қилиб бажарилди. Бу ҳазилакам иш эмас.

— Ҳамма гап меҳнатни ташкил эта билишда, тадбиркорлик ва омилкорликда,—дейишади колхоздагилар,— Ким Анатолий бригадир бўлибдики, бирон йил ҳам планни ошириб бажармасдан қолмаган. Ҳамиша олдинги сафда. Ҳамма вақт биринчилар қатори маррага етиб келади. Янгилик, агротехникадаги илғор усуллар биринчи бўлиб, шу бригадада амалга оширилади.

Ким Пётр, Ким Ду-Чир сингари механизаторлар йиғим-теримда ғайрат кўрсатиб, хирмонга 140—150 тоннадан «оқ олтин» тўккан эдилар. Мана энди эса ҳосилдан бўшаган ерларни шудгор қилмоқдалар. Ўзаро мусобақада Ким Пётр етакчилик қилаётир.

Мана, бугун ҳам у барвақт турди. Тракторини обдон созлаб, сўнг шудгорлашга киришди. Кун пешиндан оққанида у анчагина майдонни шудгорлаб қўйган эди. Шу пайт узоқдан бригадир Кан Анатолий кўриниб қолди. У одати бўйича далаларни айланиб, ишнинг сифатини текшириб юрганди. Механизатор бригадир яқинига боргач, тракторни карта четига бурди, моторни ўчирди. Сакраб ерга тушди. Икковлашиб шудгор ораладилар. Бригадир ҳайдовнинг чуқурлигини ўлчаб кўрди. Жуда соз, 35—45 сантиметр чуқурликда.

— Раҳмат, сенга, биродар,— деди у механизаторнинг елкасига қўлини қўйиб,— кечгача қолган майдон ҳам қўлдан чиқса керак.

— Ҳаракат қиламиз,— деди Ким,— ҳаво шундай туриб берса бўлгани.

Бригадир механизатор ишига мадад тилаб, қўшни картага ўтди. У ерда ҳам ишлар жойида. Ҳамма мўл хирмон уюлганидан хурсанд. Улар бу ҳосилни етиштиргунча озмунча тер тўкмадилар.

Ташаббусга қўшилдингми, охиригача ишни бўшаштирмаслик керак. Ҳамманинг назари сенда, деб ўйларди у...

...Май ойининг охирлари эди. Колхоз коммунистларининг кенгайтирилган йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда эллик центнерчилар ташаббуси муҳокама қилинди.

Ана шунда Кан Анатолий бригадаси ҳеч иккиланмасдан бу ташаббусга қўшилди.

У ўзининг кўп йиллик тажрибаси қолаверса, бригада аъзоларининг маҳорати, уюшқоқлиги, уддабурролигига ишониб, ана шундай ҳайрли ишга бел боғлади. Каттадан-кичик уни қўллаб-қувватлади. Агротехника тадбирлари ўз вақтида ва изчиллик билан амалга оширилди. Энг муҳими чигит бир текис ундириб олиниб, ҳар гектар ерда 135—140 минг тупдан кўчат сақланиб қолинди. Эндиги вазифа — кўчатларда бўлиқ кўсак тўплаш ва бу кўсакларнинг эрта очилишини таъминлашдан иборат эди. Озиқлантириш, суғориш ишлари шу мақсадга қаратилди. Ҳар туп ғўза эътиборда бўлди.

Бригада аъзолари ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олишга аҳд қилган эдилар. Шунинг учун ҳам улар бегона ўтга қарши курашни сира ҳам сусайтирмадилар. Культивация оби-тобида ўтказилиб, қатор оралари доимо юмшоқ ҳолда сақланди. Дефолиацияни ўтказишдан олдин ҳар бир карта ва ўсимликнинг ўсиш шароити ҳисобга олиб чиқилди. Бу муҳим агротехник тадбирлар ниҳоятда сифатли ўтказилди. Машиналарнинг унумли ишлаши учун барча шароит яратилди. Шу туфайли ҳам машина терими плани ортиғи билан бажарилди.

КПСС Марказий Комитети Октябрь Пленуми қарорларидан руҳланган Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхози деҳқонлари келгуси йил ҳосилига пухта тараддуд кўрмоқдалар. Бу ишда ҳам элликцентнерчи Кан Анатолий бошлиқ бригада аъзолари пешқадамлик қилаётирлар.

Н. ИСАЕВ.

Тўйга тўёна билан келиш халқимизнинг азалий одатларидан. Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг меҳнаткашлари байрамни юқори ҳосил етиштириш билан қаршиладилар. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми терим агрегатлари билан йиғиштириб олинди. Суратда: совхознинг эллик центнерчи бригада бошлиғи М. Дадаев ва механик ҳайдовчи А. Рустамов ўртоқлар. (Ўнгда) далаларда машина терими пайти.

Ж. ТЎРАЕВ фотолари.

ПАХТА МАДҲИ

ҚУТЛОВ

Помир чўққиларидай,
Мазмунида қуёшнинг
Оташ меҳри йўғрилган.
Шарафли кундир бугун.

Каттакон хирмон учун
Машаққатли курашнинг
Маҳсулига жамулжам,
Порлоқ якундир бугун.

Озми захмат чекилди,
Шу бебаҳо дамгача
«Оқ олтин»дан муаззам,
Тоғ яратмоқ осонмас.

Бунингчун ҳар деҳқоннинг
Кўкламдан кўкламгача
Кечаю-кундуз демай,
Қилган ишин кўрсак бас.

На дўл, на сел, на қуюн.
Ва на ёз ҳарорати,
Бука олди забардаст,
Метин иродангизни.

Жанг-жадал кунларида,
Довюрак солдат каби,
Кўрганман далаларда,
Жавлон урганингизни.

Ҳа, чигит донасидан,
Дур ва зар ундирай деб,
Сарф қилган меҳнатингиз
Мазмуни дунёча бор.

Жасорат майдонида
Рустамдек кўкрак кериб,
Манглайдан оққан тернинг
Салмоғи дарёча бор.

Ғолибона одимда
Ҳар йилги одатийла
Етиб келди манзилга
Байроқдор карвонимиз.

Кўз-кўз бўлиб оламга
Бутун салобати-ла.
Қаранг, тоғ-тоғ уюлиб,
Турар «зар» хирмонимиз.

Пахта элнинг қудрати,
Унинг шон-шуҳрати,
Пахтадан қувончимиз,
Қўшиғимиз, созимиз.

Пахтамиздек беғубор,
Шу оппоқ тонг ҳурмати,
Раҳмат, сенга, Партия —
Меҳрибон устозимиз!

Қодир АҲМАДИЙ.

ҚЎШ ЧАНОҚ

Қўлимда қўш чаноқ,
Гўё қўш юлдуз.
Серюлдуз самодай.
Порлар дала-ғуз.
Далага суқланиб
Термулдим бир зум,
Чаноққа айланиб
Қолгандай кўзим,
Ҳеч нарса кўрмайман
Пахтадан бўлак.
Чаноққа айланган
Ҳаттоки юрак...
Юрак уришидай
Моторлар гурлаб,
Она ер титроғи
Танимга ўрлаб,
«Зангори кема»лар
Терар ёнма-ён.
Теримчи қизлар ҳам
Уради жавлон.
Менинг дилгинамни
Қўшиқдай ёқиб,
Пахталар карвони
Бормоқда оқиб...
Терим ҳам тугади,
Яйдоқ дала-туз.
Қўлимда қўш чаноқ,
Гўё қўш юлдуз.
Уни теримчи қиз
Кўксига тақдим.
Қўш юлдуз кўргандай
Суқланиб боқдим.
Ҳамон у қўш чаноқ
Кўзим ўнгида.
Тўйдан гап очсамми,
Шеърим сўнгида...

Эргаш МУҲАМЕДОВ.

МУСТАФО

АЙНИ ФАСЛИ БАҲОР. Далалардан ҳовур кўтарилиб қиш рутубати чиқиб кетмоқда. Уватлардаги сабза урган яшил майсалар, ёқимли шабада, тип-тиниқ зангори осмон ажойиб манзара касб этган.

Мустафо бўлим бошқарувчиси билан дала айланиб юрипти. Улар икки ёни қуюқ дарахтлар билан қопланган катта йўлга бурилар эканлар Мустафо сўз қотди:

— Эрта-индин ерларни бороналасак ҳам бўлаверади. Сиз нима дейсиз Алиме опа?

— Экин майдонларингизнинг кўпчиб ётганини кўриб ҳавасим келди. Бу ерларнинг гектаридан 50 эмас, 55 центнердан ҳосил олса бўлади.

— Буни қаранг-а опа, — кулди Мустафо, — фикримиз бир жойдан чиқди-я.

Ўтган йили унинг бригада аъзолари, ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил оламиз, деган, ташаббус билан чиқишди. Уларнинг бу ҳаракати биргина «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида эмас, балки бутун Қуйи Чирчиқ районида кенг қўллаб-қувватланди.

Лекин баъзи кишилар «Бе, Мустафо бунча баланд кетмаса, ахир 142 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олиш осонми. Ваъда бошқа, иш бошқа» деб шубҳаланишган эди.

Лекин қизғин иш бошланиб кетди, йил давомида қилинган ҳалол меҳнат ўз самарасини берди. Йил охирида гектаридан 50 ўрнига 52 центнердан ҳосил олинди.

Бу йил эса Мустафо бўлим бошқарувчисига гектаридан 55 центнердан ҳосил оламиз деб ваъда берди.

Бригада коллективи 144 гектар майдонда чигитни текис ундириб олди. Кўп йиллик тажрибага таяниб парваришни ҳам соз ўтказишди. Кўчатлар тўлиқ сақлаб қолинди.

Бригадада машина терими 21 сентябрь куни бошланди. Йиллик план 7 иш кунида бажарилди. Биринчи теримдаёқ гектаридан 37,7 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Орадан 7 кун ўтгач коллектив социалистик мажбуриятини ҳам шараф билан бажарди. Лекин бригадада иш суръати пасаймади. Мустафо далаларни айланишда давом этди. Чунки ҳали ҳосил мўл эди. Шунинг учун ҳам донгдор пахтакор Энвер Алиев бошлиқ звено ҳосилдорликни гектар бошига 60 центнерга етказди. Бригадада эса ҳосилдорлик 57 центнерга тўғри келди. 98 процент ҳосил машинада териб олинди.

Аҳд қилиб ишлаган бахт топар деганларидек, коллектив аъзолари ҳосилдорликда районда биринчи ўринни эгалладИ.

Шу кунларда бригада далаларида кузги шудгор ҳам бошлаб юборилди. Жонкуяр коммунист, миришкор пахтакор Мустафо Падишев бир грамм ҳам ҳосил қолдирмай тозаланган пахтазорда ғўзапояни майдалаб сочиб кетаётган агрегат ишини кўздан кечириб бормоқда. Нариroқда яна бир трактор махсус мослама билан ерга ўғит сочиб келяпти.

Мустафо йил бўйи ҳаяжон билан кечган дамларни унутиб, келгуси йил ҳосилини ўйлайди. Пахта ишқи билан ёнган қалби уни янада олис, юксак чўққиларга чорлайди.

Саиджон МУСТАФОЕВ,

СЎНГГИ ВИДОЛАШУВ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ И. И. ЯКУБОВСКИЙНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

Ватанимизнинг пойтахти Москва 3 декабрь куни атоқли ҳарбий арбоб, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган Қуролли кучларининг бош қўмондони, Совет Иттифоқи Маршали Иван Игнатьевич Якубовский билан сўнгги марта видолашди.

... М. В. Фрунзе номли Совет Армияси марказий уйининг Қизил байроқли зали. Марҳумнинг ҳоки солинган қути атрофи гуллар билан тўлиб кетган баланд постаментга ўрнатилган. Унинг олдида И. И. Якубовскийнинг қора мотам лентага ўралган портрети турибди. Атлас ёстиқчаларда маршаллик юлдузи, Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг иккита Олтин юлдузи, тўртта Ленин ордени, тўртта Қизил байроқ ордени, иккита иккинчи даража Суворов ордени, биринчи даража Улуғ Ватан уруши ордени, Қизил Юлдуз ордени, III даража «СССР Қуролли Кучларида Ватанга хизмат қилганлиги учун» ордени, кўпдан-кўп медаллар бор, Чехословакия Социалистик Республикасининг қаҳрамони юлдузи, бирканча социалистик мамлакатларнинг орден ва медаллари ҳам қўйилган.

Мотам куйлари янграйди, фахрий қоровул алмашади. Партия, давлат ва жамоат арбоблари, ҳарбий бошлиқлар фахрий қоровулда турадилар.

Миллий Мудофаа министри Армия генерали Г. Гофман бошчилигидаги ГДР делегацияси маршалга охирги ҳурмат-эҳтиромини билдириш учун келди.

Дафн этишни ташкил қилувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари фахрий қоровулга турадилар.

Залга кириш тўхтатилади. Бу ерда марҳумнинг қариндош-уруғлари ва ёр-биродарлари қоладилар. Видолашув дақиқаси бошланади.

Дафн этишни ташкил қилувчи комиссиянинг аъзолари Совет Армияси Марказий уйидан марҳумнинг ҳоки солинган қутини мотам садолари остида олиб чиқиб, катафалкка ўрнатадилар. Мотам юриши Қизил майдон сари йўл олади.

Совет Иттифоқи маршали И. И. Якубовскийнинг ҳоки солинган қути Союзлар уйининг олдида тўп лафетига ўрнатилади.

Қизил майдон. Москва меҳнаткашларининг кўпдан-кўп намояндалари шу ерда тўпланишган. Қўшинлар мотам лентталари билан ўралган жанговар байроқларини аниқ сафларда эгиб турибдилар.

Минбарларга КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, министрлар, СССР давлат комитетларининг раислари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг маршаллари, генераллари ва офицерлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари, граждалар уруши ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари чиқадилар.

И. И. Якубовскийни дафн этишда қатнашмоқ учун бу ерга келган социалистик мамлакатларнинг делегациялари, шунингдек чет мамлакатларнинг элчихоналари ҳузуридаги ҳарбий, ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво атташелари ҳозир бўлишади.

Мотам юриши В. И. Ленин мавзолейи олдида тўхтайди. И. И. Якубовскийнинг ҳоки солинган қути тўп лафетидан постаментга олиб қўйилади.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов ўртоқлар мавзолей минбарига кўтариладилар. Дафн этишни ташкил қилувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари ҳам шу ерда.

Мотам митинги бошланади. Дафн этишни ташкил қилувчи ҳукумат комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг топшириғига биноан мотам митингини очади.

Бугун совет халқи, армия ва флот жангчилари, деди у, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Иван Игнатьевич Якубовский билан чуқур қайғуда охирги марта видолашмоқдалар. Биз атоқли ҳарбий арбоб, Улуғ Ватан урушининг фаол иштирокчиси ва қаҳрамони, Ленин партияси ва социалистик Ватаннинг содиқ фарзанди билан видолашмоқдамиз.

Иван Игнатьевич Якубовскийнинг ҳаётий йўли меҳнаткаш халқ орасидан етишиб чиққан кўпдан-кўп совет ҳарбий бошлиқлари учун хосдир. Совет ҳокимияти белорус камбағал деҳқоннинг ўғлига ўзининг ижодий кучлари ва қобилиятларини камолга етказиш учун кенг имкониятларни очиб берди. У ёшлигиданоқ ўз умрини Улуғ Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилишдек фахрли ва шонли ишга бағишлади, ўз тақдирини Совет Армияси билан боғлади, унинг сафларида ҳарбий мактаб курсантидан Совет Иттифоқи Маршали даражасигача бўлган йўлни босиб ўтди.

Маршал Якубовскийнинг ғоят зўр ҳарбий фазилатлари Улуғ Ватан уруши йилларида ёрқин намоён бўлди. У урушнинг биринчи кунидан то охирги кунига қадар ҳаракатдаги армияда хизмат қилиб, танк қисмлари ва қўшилмаларига қўмондонлик қилар экан, юксак ташкилотчилик қобилиятини, шахсан мардлиги ва қаҳрамонлигини кўрсатди. У оғир жангларда энг мушкул участкаларда бўлиб, ўзига ишониб топширилган қўшинларга пухта ва моҳирлик билан раҳбарлик қилди ҳамда қўйилган вазифаларнинг бажарилишига эришди.

Партия Иван Игнатьевич Якубовскийга урушдан кейинги даврда Қуролли Кучлардаги юксак лавозимларни ишониб топширди. У совет қўшинларининг Германиядаги группасига ва Киев ҳарбий округи қўшинларига муваффақиятли қўмондонлик қилди.

Маршал Якубовский СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари ва Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари Бош қўмондони лавозимида топширилган иш учун ғоят юксак партиявий масъулият намунасини кўрсатди. У ғоят ҳарбий билимдон бўлганлиги ва жанговар тажрибаси бойлиги туфайли, Совет Қуролли Кучларининг жанговар шайлигини янада ошириш учун кўп иш қилди, Варшава шартномаси мамлакатларининг ҳарбий ҳамкорлиги ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ишига муҳим ҳисса қўшди.

Иван Игнатьевич Якубовский, деб таъкидлади Д. Ф. Устинов, партиямиз ҳаётида фаол қатнашиб, катта жамоат ишини олиб борди, ўзининг партиявий ва хизмат бурчини ҳамиша муносиб равишда бажарди, у партия бир қанча съездларининг делегати эди, КПСС Марказий Комитети составига бир неча марта сайланди, кўпгина чақириқ СССР Олий Советининг депутати эди.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати унга икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони бериб, уни кўпдан-кўп орден ва медаллар билан мукофотлаб, Совет Иттифоқи Маршали Якубовскийнинг Ватан олдидаги жуда катта хизматларига юксак баҳо бердилар. Унга Чехословакия Социалистик Республикаси қаҳрамони унвони берилиши ҳамда кўпгина социалистик мамлакатларнинг орденлари ва медаллари билан мукофотланиши унинг интернационал хизматларининг эътирофи эди.

Жудолик мусибати ғоят оғир. Жанговар ўртоқ, оташин ватанпарвар, атоқли ҳарбий арбобни сафларимиздан ажал олиб кетди. Унинг порлоқ образи қалбларимизда, совет халқи ва унинг жангчиларининг хотирасида умрбод қолади.

Совет Иттифоқи Маршали К. С. Москаленкога сўз берилади. Довюрак солдатнинг, оташин совет ватанпарварининг, мамлакатимиз атоқли ҳарбий арбоби, Совет Иттифоқи Маршали Иван Игнатьевич Якубовскийнинг юраги уришдан мангу тўхтаб қолганлигига ишониш қийин, деди у. Биз кекса авлодга мансуб ҳарбийлар, Иван Игнатьевични яқиндан билган ва даҳшатли уруш йилларидаги муваффақиятсизликлар аламини ва ғалабалар шод-хуррамлигини баҳам кўрган кишилар бу оғир жудоликнинг мусибатини алоҳида қайғу-алам билан ҳис этмоқдамиз.

Иван Игнатьевич Якубовскийнинг бутун ҳаёти — ўз халқига ва жонажон Коммунистик партияга садоқат билан хизмат қилишнинг ажойиб намунасидир. У душманга қарши жангларнинг олов-оташларида музаффарият фанини ўрганган, Совет Қуролли Кучлари жанговар йилномасига ёрқин саҳифалар ёзган совет ҳарбий бошлиқлари жумласига мансубдир.

Иван Игнатьевичга икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилганлиги совет ватанимиз учун бўлган жангларда унинг кўрсатган хизматлари, шахсий қаҳрамонлиги ва мардлигининг юксак эътирофидир.

Иван Игнатьевич Якубовский солдат ва коммунист сифатида сўнгги нафасига қадар жанговар сафда турди. У барча совет кишиларининг, Қуролли Кучлар жангчиларининг хотирасида партиянинг содиқ фарзанди, довюрак солдат, ғоят саховатли инсон сифатида умрбод қолади.

Шундан кейин КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. Н. Макеев сўзга чиқади. У бундай деди:

Москва меҳнаткашлари бугун атоқли ҳарбий арбоб, Совет Иттифоқи Маршали Иван Игнатьевич Якубовский билан зўр қайғуга тушиб видолашмоқдалар.

Совет халқининг немис-фашист босқинчиларига қарши курашининг кўпгина қаҳрамонона саҳифалари Иван Игнатьевич Якубовский номи билан боғлиқдир. Москваликлар Иван Игнатьевич Москва остоналаридаги тарихий жангнинг иштирокчиси бўлганлигини ҳамиша зўр миннатдорчилик билан эслайдилар.

Шаҳримиз меҳнаткашлари Иван Игнатьевични яхши билар эдилар. У Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг съездларига бир неча марта делегат қилиб сайланган, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси эди.

Иван Игнатьевич Якубовскийнинг ҳаёти кўп йиллар мобайнида Москва билан боғлиқ бўлган эди. У шу ерда ўқиди, Москва шаҳар партия ташкилоти ва шаҳарнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида фаол иштирок этди.

Иван Игнатьевич Якубовский ҳарбий қисмлар ва қўшилмаларнинг пойтахтдаги меҳнат коллективлари билан алоқаларини мустаҳкамлашга, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга кўпдан-кўп куч-ғайратини сарфлади.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати, Могилев областидаги «Дрибинский» совхозининг тракторчиси А. А. Байковга сўз берилади.

Биз Совет Иттифоқининг Маршали Иван Игнатьевич Якубовскийнинг порлоқ образи олдида чуқур қайғу билан бош эгамиз, биз, унинг ҳамюртлари, Могилев областининг меҳнаткашлари бу оғир жудоликка айниқса чуқур қайғудамиз.

Унинг ёшлиги Белоруссия диёрида ўтди. У шу ерда комсомолга кирди, командир ва коммунист бўлиб етишди, у шу ерда фашист босқинчиларига қарши биринчи марта жангга кирди.

Уруш шафқатсизлик билан заминимизнинг кулини кўкка совурди. Ҳар бир хонадонга яқин кишиларидан жудолик қайғуси кириб келди. Якубовскийлар оиласи ҳам кўпдан-кўп жудоликка учради. Иван Игнатьевичнинг икки иниси, бири —полк комиссари, иккинчиси —солдат, урушнинг дастлабки йилларидаёқ ҳалок бўлишди. Акасининг оиласини фашистлар отиб ташладилар.

Уруш Ватанимизга беҳисоб қурбонлар ва катта моддий зарар етказди. Совет Белоруссияси Коммунистик партия раҳбарлигида халқнинг қаҳрамонона меҳнати туфайли вайроналардан қайта тикланди.

Совет Белоруссиясининг ишчилари ва деҳқонлари, барча меҳнаткашлари Иван Игнатьевични улкан ва самимий дўст деб билардилар, унга қизғин меҳр-муҳаббат қўйиб, уни ғоят иззат-ҳурмат қилар эдилар.

Болгария Халқ Республикаси Халқ мудофаа министри армия генерали Д. Журов сўз олади:

Мана шу қайғули дақиқаларда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг делегациялари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР ҳукуматига ва барча совет кишиларига Совет Иттифоқи Маршали Якубовскийнинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлигимизни изҳор этишга ижозат бергайсиз. Мамлакатларимизнинг халқлари ва армиялари ҳам бу оғир жудолик қайғусига сиз билан бирга ҳамдарддирлар.

Азиз дўстимиз ва жанговар ўртоғимиз билан бугун охирги марта видолашар эканмиз, деди сўзини давом эттириб генерал Д. Журов, биз Иван Игнатьевич Якубовскийнинг партияларимиз ва халқларимизнинг муҳим ғалабаси — социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари армиялари бирлигини ва жанговар жипслигини мустаҳкамлашишида Иван Игнатьевич Якубовскийнинг катта хизматларига ҳурмат-эҳтиром билан қараймиз.

Биз Маршал Якубовский билан кўп йиллар мобайнида бирга бўлганимизда унинг сиймосида коммунист интернационалистни, садоқатли жанговар ўртоқ ва тажрибали ҳарбий бошлиқни кўрдик. У чуқур ҳарбий билимдонлиги, бой ҳарбий тажрибаси, юксак инсоний фазилатлари, камтарлиги ва одамларга муомаладаги зўр одоби билан ажралиб турар эди.

У мамлакатларимиз ҳарбий ҳамкорлигини мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган масъулиятли вазифаларни ҳал этар экан, ҳамиша муштарак иттифоқчилик манфаатларини кўзлаб ва айни пайтда Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатларимиздан ҳар бирининг армиясини такомиллаштириш проблемаларини самимий тушуниб иш кўрарди.

Мотам митинги тугади. Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари И. И. Якубовскийнинг ҳоки солинган қутини кўтариб Кремль девори сари йўл оладилар. Тўплардан узилган ўқ садолари остида қути токчага ўрнатилади ва мармар плита билан ёпилади.

Мотам марши янграйди. Мотам марши Совет Иттифоқи давлат гимни садолари билан алмашинади. Совет Армиясининг жангчилари Совет Иттифоқи Маршали Иван Игнатьевич Якубовскийга охирги ҳарбий ҳурмат-эҳтиромни бажо келтириб мавзолей олдидан шаҳдам қадам ташлаб ўтадилар.

(ТАСС).

НИКОЛАЙ ТИХОНОВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

УЛКАН АДИБ

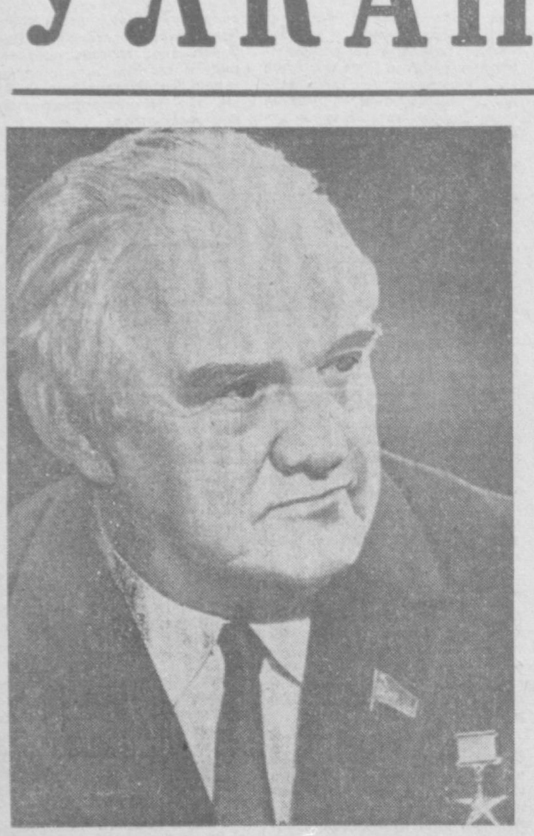

ҲОЗИРГИ даврнинг буюк санъаткорлари ҳақида сўз кетганда Николай Тихонов номини алоҳида ғурур ва ифтихор билан тилга оламиз. Бу мантиқий ва қонуний. Чунки улкан адибнинг серқирра ижоди, поэтик ва прозаик асарларининг миллион-миллион китобхонлар томонидан севиб ўқилаётгани, уларда замона кишиларини тўлқинлантираётган бағоят муҳим муаммолар қаламга олинганлиги ва бадиий образларининг етуклиги бунга тўла-тўкис ҳуқуқ беради.

УЛУҒ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонганида Николай Тихонов йигирма бир яшар йигит эди. Адабиёт ошифтаси бўлган бу йигит ўша даврнинг пешқадам шоирлари асарларини берилиб ўқир, классик адибларни ғоят севар, давр воқеаларига тўғри тушунган ҳолда халққа хизмат қилишни истар эди. Шундай бўлди ҳам. Революция ғалаба қозонишu билан мағлуб бўлган эксплуататорлар ҳар хил иғволарни бошладилар, ажнабий интервентлар ҳам ғивирлаб қолдилар. Энди революция ғалабаларини ҳимоя қилиш зарур эди. Ёш Тихонов шунда қизил гвардиячилар сафидан жой олди, қурол билан инқилоб ҳимоясига киришди. Бироқ адабиёт, шеърият қалбида эди. Петроград кўчаларидаги, гражданлар уруши фронтларидаги қисқа дам олиш онларида ёқилган гулханлар атрофида қўлига қалам олиб, ўзи гувоҳи бўлган воқеаларни бадиий ифодалашга ҳаракат қиларди.

Гарчи шоир ижоди инқилобдан сал илгарироқ, ҳарбий хизматда эканида бошланган бўлса ҳам революция унинг асарларига янги буёқ ва образлар бағишлади. Унинг дастлабки шеърларида асосан уруш, поход машаққатлари, қаламга олинган бўлса, шоир энди ижтимоий аҳамиятга молик бўлган мавзуларга қўл ура бошлади. Бу ҳол унинг «Дўстимга», «Нечун қалбим...», «Рига операсида», «Дўстимнинг ўлими» сингари қатор шеърларида бўртиб туради.

Тихонов поэзия билан прозада ярим асрдирки бирдай қалам тебратиб келмоқда. Унинг йигирманчи ва ўттизинчи йилларда мамлакатимизнинг бошқа жойлари қатори Кавказ ва Ўрта Осиёда ҳам бўлганлиги ижоди учун кўп материаллар берди, ижод уфқини кенгайтирди. Ўлкамиз ва унинг кишилари ҳаётида рўй берган туб ўзгаришлар, чаманзорларга айланаётган қақроқ ерлар, ҳар соҳада юксалиш учун кураш авж олганлиги адибни асарлар ёзишга илҳомлантирди. Натижада унинг поэзияси билан прозасига Ўрта Осиё мавзуси кириб келди. Мен бунда унинг «Йўрға», «Кўчманчи» тўпламларидан жой олган «Шиpом кишилари», «Сув изловчилар», «Ойдара», «Туркманчага тақлид», «Эски гилам», «Амударё», «Қорақумдаги бекат», «Ширчой» «Вамбери», «Лаби ҳовуз чойхонаси», «Мироб», «Карвон» сингари ҳикояларини кўзда тутаман.

Ёзувчи Ўрта Осиё, хусусан Ўзбекистон ҳақидаги асарларида халқ ҳаётини чуқур ва ҳар тарафлама акс эттиришга, янги ҳаёт учун курашнинг тарихий манбаларини очишга интилади. Бу жиҳатдан унинг «Вамбери» ҳикояси диққатга сазовор. Ҳикоя марказида фан фидойиси, Ўрта Осиёга, хусусан Бухорога боришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган ва туркий тилларни сув қилиб юборган венгер олими Вамбери туради. У минг азоблар билан қаландар либосида Эрон ва Афғонистон орқали Бухорога келиб, — «Мовороуннаҳр тарихи» деган китоб ёзганлиги тарихдан маълум. Тихонов эса ҳикоясида тарихий ҳақиқатдан чекинмаган ҳолда Ўрта Осиёнинг ўша замондаги ҳаёти, унда хурофот ва бидъат авж олганлигини маҳорат билан кўрсатади, келажагига умид боғлайди. «Менимча, — дейди ҳикоя қаҳрамони, — яна юз йилдан кейин мен қўрқувдан ўлаёзган ерларга Венгриядан поездда бориш имкони туғилади».

Ёзувчининг бошқа ҳикояларида гражданлар уруши ва тинч қурилиш йиллари воқеалари қаламга олинади. У «Халифа» ҳикоясида Ўрта Осиёга кўз олайтирган ажнабий интервентларнинг босқинчилик кирдикорларини фош этади, уларнинг босмачилар билан тил бириктириб халқ бошига кўп кулфатлар келтирганларини кўрсатади. Ҳикояда халқ вакиллари бўлган қизил аскарлар уларга қарши қўйилади, уларнинг душманлар устидан қонуний ғалабалари ҳам мантиқий асосланади.

«Лаби ҳовуз чойхонаси» ҳикояси ҳам адибнинг характерли асарлари жумласидандир. Унда муаллиф революция туфайли Бухоро ҳаётига кириб келган янгиликларни қаламга олади. «Мироб» ва «Карвон» ҳикоялари ҳам мавзу жиҳатидан унга оҳангдошдир.

Николай Тихонов ижодининг дастлабки йилларидан бошлабоқ урушни қоралаб, тинчликни алқаб келади. Уруш ва тинчлик мавзуси—ижодининг етакчи мавзусидир, десак сира янглишмаган бўламиз. Унинг ўттизинчи йилларда адабиётимизда катта воқеа бўлган йирик прозаик асари—«Уруш»дан тортиб, кейинги йилларда яратган асарларигача. барида бу мавзу ҳукмронлик қилади. «Икки оқим», «Жаҳон тинчлик конгрессида», «Ленинград ҳикоялари», «Оқ мўъжиза» сингари асарларида адиб улкан гуманист сифатида урушни қаттиқ қоралайди, халқларни тинч-тотувликда, аҳил ва иноқ оилада яшашга, тинчлик ишини ҳар тарафлама мустаҳкамлашга даъват этади.

Ёзувчининг «Сами», «Киров биз билан», «Михлар ҳақида баллада» сингари жуда кўп поэтик асарлари машҳурлиги хусусида тўхталиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Улар хрестоматиялардан аллақачонлар жой олган ва кўпчилик китобхонларга ёд бўлиб кетган асарлардир. Грузия ҳақидаги шеърлари, «Грузия баҳори» поэмаси-чи? Халқаро мавзудаги «Кўк зимистон», «Лоелла», «Лайлатул қадр кечаси» Дакка», Оқ мўъжиза», «Зилзикаби қисса ва ҳикоялар ҳам адиб номини бутун жаҳонга танитган асарлар қаторида туради. Ўзбек китобхонларига бундан йигирма йиллар муқаддам тақдим этилган «Покистон ҳақидаги ҳикоялар» китоби ҳам Америка ва Англия империализмнинг Шарқдаги кирдикорларини фош этиш, тинчликни мустаҳкамлаш, ҳамкорлик ва ҳамжиҳатликка даъват этишдек олижаноб мақсадга хизмат қилиб келаётган китоблари жумласидандир.

Николай Тихонов ўз таъбири билан айтганда бутун ҳаётини жонажон Ўзбекистон билан боғлаган адибдир. У Ўзбекистонда кўп марта бўлиб, областларни кезган, йиғинларда қатнашган, пахтакорларимизнинг меҳнат ва ҳаётлари билан яқиндан танишган. У ўзбек диёри ва адабиётининг жонкуярларидан, халқимиз тарихи, маданияти ва классик меросимизнинг чуқур билимдонларидан биридир. Унинг Алишер Навоийдан тортиб, ҳозирги жуда кўп шоирларимиз ижодлари ҳақида қалам тебратганлиги бундан далолат беради.

Мен бу ўринда Николай Тихоновнинг «Бобирнинг қабри» ҳикояси ҳақида оз бўлса ҳам тўхталиб ўтишни истардим. Бу ҳикоя бундан йигирма беш йил муқаддам яратилганига қарамай ҳамон куни кеча ёзилгандай туюлади. Ҳикояда икки инсон —совет олими Коробов билан афғон давлат арбоби Азизхон образлари яратилган. Ёзувчи ана шу икки образ тимсолида икки хил тузум, икки хил қараш, тараққиётга икки хил муносабат ҳақида фикр юритади. Ҳикоя қаҳрамонлари шоир Заҳриддин Муҳаммад Бобирдан тортиб, бугунги Тошкентимизни ҳам тилга оладилар. Совет олими баҳсда афғонистонлик арбобни енгади, бунда ҳаётий фактларни усталик билан келтириб, кўзини мошдек очиб қўяди.

Севимли ёзувчининг ўлкамиз кишилари мадҳига бағишланган қатор поэтик асарлари, мақолалари, ўзбек адибларининг асарларидан иборат Москвада нашр қилинган тўпламларга ёзган сўзбошилари ва таниқли шоирларимизнинг талай асарларини рус китобхонларининг мулкига айлантиргани ҳам яхши маълумдир. У адабиётимизнинг толмас пропагандисти ва жонкуяр дўстидир.

Николай Тихоновнинг ўзбек адабиётига бағишланган мақолаларида бугунги кундаги ижодий муваффақиятларимиз ҳақида сўз кетиши билан бир қаторда келгусидаги вазифаларга ҳам эътибор берилади. Бу жиҳатдан «Юксак шеърият» сарлавҳали мақоласи алоҳида диққатга сазовордир. Мақолада устоз талай ўзбек шоирлари, жумладан Уйғун, Зулфия, Миртемир, Мирмуҳсин, Ҳамид Ғулом, Рамз Бобожон, Шукрулло, Саида Зуннунова, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Нормурод, Нарзуллаев, Ойдин Ҳожиева, Гулчеҳра Нуруллаева, Гулчеҳра Жўраева, Эътибор Охунова, Ҳалима Худойбердиева, Раим Фарҳодий ва бошқаларнинг поэтик асарлари ҳақида тўхталади ва уларни баҳолайди.

Николай Тихоновнинг халқига, Ватанига бўлган муҳаббати ватан ва халқнинг ҳам унга бўлган меҳрини товлади. Эл ўзининг истеъдодли адиби меҳнатини муносиб эъзозлади. Унинг адабиёт ва санъат соҳасидаги энг яхши асарларга бериладиган Ленин ва Давлат мукофотларига сазовор бўлгани, кўкрагидаги орден ва медаллари узра қаҳрамонлик Олтин Юлдузи яркираб турганлиги ҳам шундан далолат беради.

Николай Тихонов улкан жамоат арбобидир. У СССР Олий Советининг депутати, Тинчликни сақлаш Совет Комитетининг раиси, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин ва СССР Давлат мукофотлари Комитетининг раисидир. У мазкур вазифаларда сидқидил меҳнат қилиб, ўзига билдирилган ишончни шараф билан оқлаб келмоқда. У бутун дунёда тинчликни сақлаш ишига улкан ҳисса қўлганлиги учун «Халқлар ўртасида тинчликни сақлаш учун» Халқаро Ленин мукофотига сазовор бўлган йирик сиймолар жумласидандир.

Яқинда юбиляр устоз билан Москвада кўришиб қолдик. Саксон баҳорни кўрганига қарамай, ўзини ҳамон енгил ва бақувват сезадиган адиб ўзбек қаламкашларининг кейинги пайтларда яратилган янги асарлари, рус тилига қилинаётган таржималар билан қизиқди. Келгусидаги режалари билан таништирди.

— Ўзбекистон деганда қўлимни кўксимга қўйиб гапираман,— деди устоз.— Режаларимнинг кўпчилиги ҳам Ўзбекистон, унинг қаламкашлари билан боғлиқ. Ўзбек дўстларим ҳақида янги асарлар ёзсам, таржималар қилсам дейман. Бу борада ўзимни ҳали кўп қарздор ва бурчли деб биламан.

Республикамиз меҳнаткашлари чиндан ҳам уни ўз шоирлари деб биладилар. Унга «Ўзбекистон халқ шоири» деган юксак унвон муносиб кўрилганлиги халқ ҳурмати ва эътиборининг шаҳодатидир. Бу, шоир ўз халқини, элини қанчалар севса ўзи ҳам шунчалар қадр топади, деган нақл нақадар тўғри ва ҳаққоний эканлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Эркин НОСИРОВ.

Комил ЯШИН

ҚАДРДОН ДЎСТИМИЗ

МИЛЛИОНЛАБ ўзбек китобхонлари Николай Семенович Тихоновни азбаройи ўзларига яқин тутганларидан ва унга бўлган ҳурматлари юзасидан «Николай ака катта шоир» дейишади. Биз, ёзувчилар ҳам уни шундай деб ҳурмат қиламиз. Ўзбек халқининг атоқли рус совет шоирига бўлган ихлоси, ўзбек совет адабиётини ривожлантиришда сидқидилдан иштирок этиб, ҳамиша ёрдам бериб келаётганлигидан миннатдорчилиги унга республикамизда энг фахрли бўлган «Ўзбекистон халқ шоири», деган унвон берилганлигида ёркин ифодасини топган.

Биз Николай Семенович Тихоновни ўлкамизга шеърлар ва бир неча насрий асарлар бағишлаганлиги учунгина ўзбек шеъриятининг оқсоқоли, деб атамаймиз. У совет ҳамда хорижий Шарқ шеъриятини тушунадиган ва уни қадрлайдиган, нозик дидли шоир сифатида бизга ёзувчилик маҳоратини ўргатганлиги ва ўргатиб келаётганлиги учун ҳам уни чуқур ҳурмат қиламиз. Ойбек, Ғафур Ғулом, Уйғун, Зулфия сингари ўзбек шоирларининг Николай ака хоҳ сатрма-сатр, хоҳ бадиий таржимасида биринчи бўлиб ўқимаган бирон бир йирик асари бўлмаса керак. У совет адабиётининг оқсоқоли, совет шеъриятининг атоқли арбоби сифатида бизга бир неча йиллар давомида ёрдам берди ва ёрдам бериб келмоқда. Биз бу одам сиймосида Пушкин ва Некрасов демократик анъаналарининг, Горький ва Маяковский революцион эҳтиросларининг муносиб давомчисини кўрамиз.

Асқад МУХТОР

МЕҲРИБОН УСТОЗ

ЎЛКАМИЗНИ яхши билган ва уни куйлаган бу улкан шоирнинг бугунги шарафли тўйи биз, ўзбек китобхонлари учун айниқса катта қувонч. Николай Семёнович ўзбек ёзувчилари билан, дала ва цехларимиздаги ўз қаҳрамонлари билан жуда қалин дўст. У ўзбек адабиёти ютуқларини қувонч билан кузатиб боради, биз унинг устозлик ёрдамини, ижодий ғамхўрлигини доим сезиб турамиз. Биз унинг адабиётимизга самимий оталик хиссини яхши билганимиз учун, унинг кучга тўлган ёш ва меҳрибон қалбини, дўстона қатъият ва жуда талабчанлик одатини яхши билганимиз учун Москвада бўлган декадамизни ўтказадиган комиссияга раис қилиб сайладик.

Николай Семёновичнинг севикли номи биздагина эмас, ҳамма қардош республикаларда, дунёнинг ҳамма мамлакатларида эҳтиром билан тилга олинади. Чунки рус поэзиясининг фахри бўлган моҳир санъаткор кўп йиллардан бери Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси ва Жаҳон Тинчлик кенгашининг аъзосидир. Николай Тихонов ўнлаб мамлакатларга сафар қилиб, меҳнаткаш халқлар ҳаётидан жуда кўп асарлар ёзди.

Реклама ва эълонлар

5.330.000 ТОННА ОҚ ОЛТИН ХИРМОНИНГИЗ МУБОРАК, ҒОЛИБ ПАХТАКОРЛАР!

Ўзбек Давлат филармонияси

БИЛИМЛАР УЙИДА

4, 5 ДЕКАБРЬ СОАТ 14.00 ВА 19.00 ДА

«ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ»

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати

РАЪНОХОН НИЗОМОВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, ҚҚАССР халқ артисти

ГУЛШОД ОТАБОЕВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА,
ҚИЗЛАРХОН ДЎСТМУҲАМЕДОВА

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Ортиқ ОТАЖОНОВ, (фақат 5 декабрда), Шерали ЖУРАЕВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Хадича АЛИМАРДОНОВА, Ғуломжон ЁҚУБОВ, Ҳавасхон ИСКАНДАРОВА, Моҳичеҳра НУРМУҲАМЕДОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Шерқўзи ҒОЗИЕВ (интермедия), Абдуфаттоҳ САИДОВ (интермедия).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист САЛОҲИДДИН ТУХТАСИНОВ.

Программани — УТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар Билимлар уйи ва Свердлов номли концерт зали кассаларида соат 14.00 дан, шанба ва якшанба кунлари соат 11.00 дан сотилади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

29 ДЕКАБРЬ—10 ЯНВАРЬ

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

«СЕҲРЛАНГАН ПАХТАОЙ»

ЯНГИ ЙИЛ АРЧА ТОМОШАЛАРИ

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН 15 ДЕКАБРГАЧА ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

Томошалар 11.00, 15.00, 19.30 да бошланади.

Справкалар олиш учун телефон: 44-35-91.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЁЗИЙ асари

КОМИЛ ЯШИН таҳрири остида

«ИШҚ ҚУРБОНЛАРИ»

(«Заҳарли ҳаёт»)

ТУРКИСТОНДА ҚИЗ-КУЁВ ФОЖИАСИ.

Саҳналаштирувчи режиссёр — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. ИХТИЁРОВ.

Рассом — А. БАТИКОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 Липецк шаҳри «Родничок» болалар халқ рақс ансамблининг концерти. 10.55 Ота-оналар, Сизлар учун. 11.25 «Тонгги почта» музикали программаси. 11.55 «Инсон ва табиат». 12.25 «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». А. С. Пушкин номли Давлат тасвирий санъат музейи. «Голландия санъати». 12.55 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси Катта симфоник оркестри ижросида А. Хачатуряннинг «Гаянэ» балетидан сюита. 13.40 «Ёзувчи Б. Лавренев ижодининг саҳифалари». 14.25 «Том ва Жерри» туркуми мультфильмлар программаси. (АҚШ). 14.50 «Музикали абонемент». «Ёш ижрочилар». РСФСРда хизмат кўрсатган артист Г. Борисова. 15.25 «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 15.55 «Инсон. Ер. Коинот». Кўрсатувни икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси В. И. Севастьянов олиб боради. 16.25 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Руслан ва Людмила». Бадиий фильм. 1. серия. 17.50 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Трактор». 2. ва 3-давралар. В. И. Ленин номли Марказий стадионининг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Спортлото» тиражи. 19.15 Янгиликлар. 19.30 Классик куйлардан концерт. 19.55 «Ҳайвонот оламида». 20.55 «Оддий ойлардан бири». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Бадиий гимнастика бўйича Интервидение кубоги. 23.45 Чет эл эстрадаси артистларининг концерти. 00.35 Янгиликлар.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4|XII да Тоҳир ва Зуҳра (премьера).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4|XII да Гулбаҳор қани?

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 4|XII (15.00, 19.30) да Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист ЭМИЛЬ КИО раҳбарлигидаги йирик иллюзион ревью гастроллари.

Кино

Сеними, шошмай тур! (9-чиқарилиши) — «ЧАЙКА» (10, 12.00), «ЎЗБЕКИСТОН» (10, 12, 14.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16.00), «НУКУС» (11, 13, 15.00).

Баҳор пан сержант — «НУКУС» (17, 19, 21.00), «ЧАЙКА» (14, 16, 18, 20, 21.45), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Инсонга нима керак? — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 20, 21.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда) (16, 20, 21.30).

Қўрқма, бермайман — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Фил учун оркестр билан ижро этиладиган соло — «МИР» (11, 14, 17, 20.00).

Архимедлар — «ТИНЧЛИК» (тоқ соатларда).

Дунё овози
чет эл хабарлари

ПАНАМАДА УЙ-ЖОЙ МУАММОСИ

ПАНАМА, 2 декабрь. (ТАСС). Панама ҳукумати кескинлашиб қолган уй-жой муаммосини ҳал қилиш чораларини кўрмоқда. Давлат тузилаётган уй-жой қуриш кооперативларига ёрдам бермоқда. Пойтахт атрофларида ва бошқа районларда типовой посёлкалар қурилмоқда. Барча муҳтож кишиларни қулай ва арзон уй-жой билан таъминлаш мақсадида ҳукумат молиявий имкониятлари чекланган бўлишига қарамай яқин йиллар мобайнида қурилиш ишлари учун 200 миллион доллар ажратишни кўзда тутмоқда. 1980 йилгача 79 мингта уй қуриш мўлжалланди.

Мамлакатнинг узоқ районларида аҳолининг қарийб ярми кулбаларда яшамоқда. Йирик порт шаҳри Колон теварагида фанерлар, тунука ва картонлардан иборат юзлаб вайроналар бор. Мустамлакачилик замонларидаёқ пойтахтнинг ўзида ҳам қад кўтарган бундай кулбалар йўқотилган эмас. Марказда, 25 минг аҳолиси бўлган Мароньон районида ҳар 350 аҳолига битта водопровод крани тўғри келади.

Айни вақтда хусусий сектор барча қулайликлари бўлган, лекин оддий панамаликнинг қурби етмайдиган кўп қаватли уйлар қуриш учун катта-катта маблағлар сарфламоқда.

А. ТРУШИН.

ИСПАНИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

МАДРИД, 2 декабрь. (ТАСС). Басклар мамлакати компартиясининг раҳбарларидан бири Долорес Арриета қамоққа олинди. Унинг «айби» шуки, у маъмурлар томонидан манъ этилган коммунистик партия сафига янги кирган кишиларга партия билетини топшириш маросимида қатнашган. ЭФЭ агентлигининг хабар беришича, бундан илгари ҳам басклар мамлакати компартияси ижроия комитетининг аъзоси, Франсиско Идиасуес ва компартия аъзоси Хуан Франко ҳам худди шундай баҳона билан қамоққа олинган.

Астурияда кўплаб кишилар қамоққа олинди. Бу ерда полиция Испания компартиясининг органи «Мундо оброро» газетасини тарқатиб юрган 27 кишини қўлга олди.

Мадрид, Сарагос ва Вигодада ҳам қамоққа олишлар кучайиб кетган. «Информасьонес» газетасининг хабар беришича, полиция бу ерда коммунистик варақаларни тарқатганлиги учун ҳаммаси бўлиб 18 кишини қамоққа олган.

ҒОЯТ МУҲИМ ПРОБЛЕМА

ВАШИНГТОН, 2 декабрь. (ТАСС). Ноябрь ойида АҚШнинг янги президенти қилиб сайланган Ж. Картер стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида Совет Иттифоқи билан олиб борилаётган музокараларга «жуда катта эътибор бериши»ни айтди.

Ж. Картер сенатнинг ташқи ишлар комиссияси аъзолари билан бўлиб ўтган учрашувида шу баёнотни берди. Ж. Картер стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида Совет—Америка музокараларининг тўхтатиб қўйилганлигига Америка маъмуриятининг ўзидаги — Мудофаа министрлиги билан Давлат кенгаши ўртасидаги ички зиддиятлар, шунингдек АҚШдаги сайлов кампанияси энг асосий сабаб бўлганлигини уқтириб ўтди.

Чехословакия Социалистик Республикаси. Ясловский-Богуницадаги «В—1» атом электростанциясининг қурилишида масъулиятли босқич бошланди. Ҳозир бу ерда Совет Иттифоқидан келтирилган парогенераторлар монтаж қилинмоқда, бошқа бир мураккаб қурилма ҳам ўрнатилмоқда. Суратда: атом электростанцияси қурилиши.

ЧТК-ТАСС фотоси.

Спорт

ИККИНЧИ УЙИНДА МАҒЛУБИЯТ

Жанубий Америка бўйлаб сафар қилган СССР клублар терма командаси ўзининг иккинчи учрашувини Рио-де-Жанейрода Бразилия футболчилари билан ўтказди. «Маракана» стадионига тўпланган 50 мингдан зиёд мухлисларда бу ўйин катта қизиқиш уйғотди. Матчнинг биринчи ярмида дарвозалар даҳлсиз қолди. 79- ва 87-минутларда Фалкао ва Зико иккита тўп киритиб, командаси ғалабасини таъминлади.

СССР ёшлар терма командаси Сингапурда мамлакат терма командаси билан учрашиб, 5:0 ҳисобида устун келди.

ШАХМАТЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

Москвада шахмат бўйича мамлакат чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Навбатдаги бешинчи турда жаҳон чемпиони Карпов билан Петросян учрашди. Бахс якунланмай қолди. Смислов билан Таль, Тайманов-Цешковский партиялари дуранг бўлиб тугади. Беш турдан сўнг Рашковский, Геллер ва Дорфманлар учтадан очко тўплади.

МАМЛАКАТ БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Мамлакат баскетбол чемпионатининг биринчи группасида қатнашаётган Тошкентнинг «Университет» командаси навбатдаги учрашувларни Ленинграднинг армия спорт клуби командаси билан ўтказди. Биринчи ўйинда тошкентликлар 97:79 ҳисобида ғолиб келган бўлсада, кўпгина хатоларга йўл қўйдилар. Улар катта қийинчилик билан қўлга киритилган тўпни рақиб штраф майдонида осонликча бериб қўйишар, узоқ ва яқин масофалардан ташлаган тўплар халқага тушмас эди. Бу камчилик командаларнинг иккинчи ўйинида ҳам такрорланди. Григорий Авдеев билан Сергей Гавриловлар беш мартадан огоҳлантириш олгач, майдондан чиқиб кетишди. Биринчи ва иккинчи бўлим бошларида олдинда борган «Университет» аввалги учрашувдагидек кетма-кет хатоларга йўл қўя бошлади. Бундан тўғри хулоса чиқарган ленинградлик баскетболчилар аввалига ҳисобни тенглаштирдилар. Кейин эса олдинга ҳам ўтиб олдилар. Меҳмонлар 89:74 ҳисобида ғолиб келишди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—20825. Ўзбекистон Компартияси тининг Меҳнат Қизил Байр оқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. В. 2680. XII